

ทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1

Administrator's Innovative Thinking Skills and Effectiveness of School
Under the Secondary Educational Service Area Office 1

Received: October 24, 2019
Revised: December 20, 2019
Accepted: December 27, 2019

กมลพรรณ วุฒิอำพล*
Kamonpan Wuttiampon
มัทนา วังถนอมศักดิ์**
Mattana Wangthanomsak

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ประสิทธิภาพของสถานศึกษาและ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 กลุ่มตัวอย่างคือ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จำนวน 60 แห่ง ผู้ให้ข้อมูลสถานศึกษาละ 2 คน คือ ผู้อำนวยการ 1 คน และครู 1 คน รวม 120 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ ร้อยละ มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ดังนี้ การระดมความคิดและการสืบค้น การถ่ายทอดจินตนาการ การรับรู้รายละเอียดอย่างถี่ถ้วน การสังเคราะห์ การเข้าใจความแตกต่างของแต่ละบุคคล และการเปลี่ยนการทำงานเป็นเหมือนการเล่น ตามลำดับ 2) ประสิทธิภาพของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ดังนี้ ความทุ่มเทเวลาในการทำงาน ความคาดหวังที่สูง พันธกิจของสถานศึกษามีความชัดเจน สภาพแวดล้อมเป็นระเบียบและปลอดภัย การตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน ภาวะผู้นำด้านวิชาการ และความสัมพันธ์เชิงบวกกับผู้ปกครอง ตามลำดับ 3) ทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

คำสำคัญ : ทักษะการคิดเชิงนวัตกรรม/ ประสิทธิภาพของสถานศึกษา/ ผู้บริหารสถานศึกษา

* นักศึกษาปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Master of Education Student Program in Educational Administration, Faculty of Education, Silpakorn University, Thailand

** อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Advisor, Associate Professor Dr., Department of Educational Administration, Faculty of Education, Silpakorn University, Thailand

Corresponding Author E-mail Address: kamonpan.wutti@gmail.com

Abstract

The purposes of this research were to determine 1) the school administrator's innovative thinking skills, 2) the effectiveness of school and 3) the relationships between the administrator's innovative thinking skills and effectiveness of school under the Secondary Educational Service Area Office 1. The sample was 60 schools under the Secondary Educational Service Area Office 1. The two respondents from each school consisted of a school director and a teacher, with the total of 120. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, and Pearson's product-moment correlation coefficient.

The research findings revealed that: 1) The school administrator's innovative thinking skills, collectively and individually, was at a high level. The arithmetic mean ranking from the highest to the lowest were as follows; collaborative inquiry, imaging, paying attention, crafting, personalizing and serious play. 2) The effectiveness of school, collectively and individually, was at a high level. The arithmetic mean ranking from the highest to the lowest were as follows; high time on task, a climate of high expectation, a clear school mission, a safe and orderly environment, frequent monitoring of student progress, instruction leadership and positive home-school relations. 3) The relationship between the administrator's innovative thinking skills and effectiveness of school under Secondary Educational Service Area Office was found statistically significant at .01 level.

Keywords : Administrator's Innovative Thinking Skills/ Effectiveness of School/ School Administrator

บทนำ

โลกเรากำลังเข้าสู่ยุคเศรษฐกิจฐานความรู้ (Knowledge - based Economy) อย่างเต็มตัว และเป็นยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมหาศาลในอัตราเร่งอย่างไม่เคยมีมาก่อนในประวัติศาสตร์ซึ่งสอดคล้องกับคาน (Khan, 2013: 11-12) ที่กล่าวไว้ว่าในปัจจุบันเป็นยุคที่ไม่ว่าจะอยู่มุมใดของโลก หากเรามีความคิดสร้างสรรค์ และสามารถใช้เทคโนโลยีให้เป็นประโยชน์ก็สามารถสร้างนวัตกรรมที่เปลี่ยนแปลงโลกได้ และแน่นอนว่าสิ่งที่สำคัญสิ่งหนึ่งในยุคเศรษฐกิจฐานความรู้ (Knowledge - based Economy) นั่นก็คือ “การศึกษา” แต่ทว่าในทางกลับกันระบบการศึกษาของหลาย ๆ ประเทศ หรือแม้กระทั่งประเทศที่พัฒนาแล้วแฉกหน้าของโลกหลาย ๆ ประเทศ กลับยังไม่พัฒนาด้านการศึกษาเท่าที่ควร และปรับตัวไม่ทันการเปลี่ยนแปลงของโลก สอดคล้องกับ วิโรจน์ สารรัตน์ (Sanrattana, 2013: 113) ได้กล่าวว่าแต่ละสังคมจึงจำเป็นต้องเรียนรู้ที่จะปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวอยู่ตลอดเวลา สถานศึกษาจึงต้องเป็นประตูแห่งโลกการเรียนรู้ที่สำคัญ การศึกษาในศตวรรษที่ 21 นี้จึงต้องเน้นการเรียนรู้ในชีวิตจริง คิดสร้างสรรค์ ให้มีความสำคัญกับการสืบค้นวิจัย เรียนรู้ด้วยตนเอง และมีเสรีภาพในการเรียนรู้ ซึ่งสถานศึกษาจะมีประสิทธิผลดังกล่าวได้นั้น ต้องอาศัยผู้บริหารที่เอาใจใส่และสนใจการเปลี่ยนแปลงของโลกในปัจจุบัน และร่วมกันสร้างวิสัยทัศน์และร่วมกันทำงานเพื่อให้บรรลุ พันธกิจของสถานศึกษา ซึ่งมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษาที่จะเกิดขึ้นสอดคล้องกับศศิธรดา พงษ์ไทย (Phangthai, 2016: 7-11) ที่กล่าวว่าหากจะให้สถานศึกษาสามารถพัฒนาให้มีประสิทธิผลตามที่กล่าวไปนั้น “ผู้บริหารสถานศึกษา” เป็น

.....
ส่วนสำคัญที่นำสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารจึงสำคัญต่อการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพซึ่งผู้บริหารจะต้องรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงพัฒนาตนเองให้เป็นผู้นำยอดเยี่ยมปรับเปลี่ยนสถานศึกษาให้ทันสมัย พัฒนาบุคลากรให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้พัฒนากระบวนการทัศน์ใหม่ให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา ขับเคลื่อนด้วยยุทธศาสตร์การบริหารจัดการใหม่ ๆ และส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

กลุ่มงานส่งเสริมพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา (Education Quality Assurance, 2019: 166) กล่าวว่า ได้ดำเนินการตามแผนกลยุทธ์ระยะที่ 1 (ปีงบประมาณ 2555 – 2557) โดยได้จัดทำแผนปฏิบัติการตามกลยุทธ์ที่กำหนดมาทุกปี ซึ่งจากผลการประเมินทั้งภายในและภายนอกสะท้อนปัญหาหรือจุดอ่อนที่จะต้องเร่งรัดพัฒนาหรือยกระดับคุณภาพมาตรฐานให้สูงขึ้น 5 อันดับตามมาตรฐานการศึกษา ดังนี้ 1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน/ ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) 2. ความสามารถในการคิดของนักเรียน 3. ทักษะในการแสวงหาความรู้ของนักเรียน 4. ทักษะในการทำงานของนักเรียน 5. การจัดการเรียนการสอนของครู การที่ผลการประเมินออกมาสะท้อนได้ถึงการมีภาวะผู้นำและความสามารถด้านทักษะการคิดของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งนับเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาและขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และจะสามารถสร้างสรรค์พัฒนาสถานศึกษาให้ไปไปตามแผนที่กำหนด สอดคล้องกับฮอร์ทและบัคเนอร์ (Horth and Buchner, 2014: 23) ที่กล่าวว่า การบริหารการศึกษานั้นต้องอาศัยความร่วมมือจากนักเรียน โดยผลลัพธ์ดังกล่าวก็คือ คุณภาพผู้เรียน ซึ่งนับได้ว่าเป็นนวัตกรรมที่เกิดจากการบริหารเชิงนวัตกรรมที่มีประสิทธิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อขับเคลื่อนผลลัพธ์ด้วยกระบวนการจัดการความรู้ก็จะทำให้สถานศึกษาเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม และเมื่อพิจารณาถึงผลการประเมินทั้งภายในและภายนอกนั้นสะท้อนปัญหาหรือจุดอ่อนที่จะต้องเร่งรัดพัฒนาหรือยกระดับคุณภาพมาตรฐานให้สูงขึ้น 5 อันดับตามมาตรฐานการศึกษาที่ได้กล่าวมาข้างต้นนั้นล้วนเกี่ยวข้องและส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาทั้งสิ้น เช่นเดียวกับลูเนนเบิร์กและออร์นสไตน์ (Lunenburg and Ornstein, 2012) ที่กล่าวว่าประสิทธิผลของสถานศึกษาไม่ได้หมายถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหรือความพอใจในการทำงานเท่านั้น แต่คือผลของความสามารถในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษาให้เกิดผลลัพธ์ที่ทำให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 เพื่อหาความสัมพันธ์ของทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมและประสิทธิผลของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 และหาแนวทางพัฒนาสถานศึกษาในสังกัดให้ดียิ่งขึ้นสร้างความพร้อมในการรับมือกับความเปลี่ยนแปลงหรือผลกระทบต่าง ๆ ที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้และสามารถเป็นผู้นำการจัดการมัธยมศึกษาและพัฒนาให้สถานศึกษาในสังกัดให้มีมาตรฐานระดับมาตรฐานสากลตามวิสัยทัศน์ที่ตั้งไว้ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1

กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตเนื้อหาการวิจัยโดยมุ่งที่จะศึกษาเพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ซึ่งในส่วนของทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร ผู้วิจัยใช้แนวคิดฮอร์ทและบัคเนอร์ (Horth and Buchner, 2014: 23) ที่กล่าวถึง ทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารประกอบด้วย 6 ทักษะ ดังนี้ 1) การรับรู้รายละเอียดอย่างถี่ถ้วน (Paying Attention) 2) การเข้าใจความแตกต่างของแต่ละบุคคล (Personalizing) 3) การถ่ายทอดจินตนาการ (Imaging) 4) การเปลี่ยนการทำงานเป็นเหมือนการเล่น (Serious Play) 5) การระดมความคิดและการสืบค้น (Collaborative Inquiry) 6) การสังเคราะห์ (Crafting) ในส่วนของประสิทธิผลของสถานศึกษานั้นผู้วิจัยใช้แนวคิดของของลูเนนเบิร์กและออร์นสไตน์ (Lunenburg and Ornstein, 2012: 308) ซึ่งกล่าวถึงถึงประสิทธิผลของสถานศึกษา 7 ประการคือ 1) สภาพแวดล้อมเป็นระเบียบและปลอดภัย (A Safe and Orderly Environment) 2) พันธกิจของสถานศึกษามีความชัดเจน (A Clear School Mission) 3) ภาวะผู้นำด้านวิชาการ (Instruction Leadership) 4) ความคาดหวังที่สูง (A Climate of High Expectation) 5) ความทุ่มเทเวลาในการทำงาน (High Time on Task) 6) การตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน (Frequent Monitoring of Student Progress) 7) ความสัมพันธ์เชิงบวกกับผู้ปกครอง (Positive Home-School Relation)

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากร ได้แก่ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จำนวนทั้งสิ้น 67 แห่ง

กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการเปิดตารางประมาณการขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970: 607-610) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 60 แห่ง โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งประเภท (Stratified Random Sampling) จำแนกตามกลุ่มสถานศึกษา

ผู้ให้ข้อมูล ผู้วิจัยกำหนดผู้ให้ข้อมูลสถานศึกษาละ 2 คน ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา 1 คน และครู 1 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 120 คน ในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ประชากร กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูล

กลุ่ม สถานศึกษา	ประชากร (แห่ง)	กลุ่มตัวอย่าง (แห่ง)	ผู้ให้ข้อมูล (คน)		รวม (คน)
			ผู้อำนวยการสถานศึกษา	ครู	
กลุ่มที่ 1	10	9	9	9	18
กลุ่มที่ 2	14	12	12	12	24
กลุ่มที่ 3	11	10	10	10	20
กลุ่มที่ 4	11	10	10	10	20
กลุ่มที่ 5	11	10	10	10	20
กลุ่มที่ 6	10	9	9	9	18
รวม	67	60	60	60	120

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็น จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพเรื่อง เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งปัจจุบัน และ ประสบการณ์การปฏิบัติงานในตำแหน่ง เป็นแบบตัวเลือกที่กำหนดคำตอบไว้ให้ (Forced Choice)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารตามแนวคิดของฮอร์ทและ บัคเนอร์ (Horth and Buchner, 2014) ประกอบด้วย 6 ทักษะ คือ

1) การรับรู้รายละเอียดอย่างถี่ถ้วน (Paying Attention) (X_1) หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารในการ ติดตามสถานการณ์จนเห็นความผิดปกติ วิเคราะห์สถานการณ์ในมุมมองที่แตกต่าง

2) การเข้าใจความแตกต่างของแต่ละบุคคล (Personalizing) (X_2) หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารใน การเข้าใจประสบการณ์ของแต่ละคน เข้าถึงผู้รับบริการและมีความเข้าใจว่าผู้รับบริการ

3) การถ่ายทอดจินตนาการ (Imaging) (X_3) หมายถึง ความสามารถในการคิดให้เป็นรูปธรรมโดยการ แสดงข้อมูลด้วยภาพ คำอุปมาอุปไมย และสามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4) การเปลี่ยนการทำงานเป็นเหมือนการเล่น (Serious Play) (X_4) หมายถึง ความสามารถในการพัฒนา นวัตกรรมโดยใช้แนวคิดที่แปลกใหม่ สามารถคิดนอกกรอบ ใช้การสำรวจ การผสมผสาน การทดลองมาช่วยในการ ตัดสินใจการทำงาน และสามารถนำความสนุกสนานมาใช้ในการทำงาน

5) การระดมความคิดและการสืบค้น (Collaborative Inquiry) (X_5) หมายถึง ความสามารถในการ ตระหนักว่านวัตกรรมส่วนใหญ่ไม่ได้สร้างขึ้นได้ด้วยบุคคลเดียว รับฟังความคิดเห็น ใช้การระดมความคิด สืบค้น ข้อมูลเพิ่มเติมและไม่มีอคติต่อความคิดของผู้อื่นในการสร้างนวัตกรรม

6) การสังเคราะห์ (Crafting) (X_6) หมายถึง ความสามารถในการรับมือกับปัญหาต่างๆ แยกปัญหา ออกเป็นข้อเท็จจริงและความคิดเห็น พิจารณาความเป็นไปได้และคัดบางสิ่งออกอย่างมีเหตุผล

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับของประสิทธิผลของสถานศึกษาตามแนวคิดของลูเนนเบิร์กและ ออนสเทน (Lunenburg and Ornstein, 2012) มี 7 ประการ ดังต่อไปนี้

1) สภาพแวดล้อมเป็นระเบียบและปลอดภัย (A Safe and Orderly Environment) (Y_1) หมายถึง สถานศึกษาเอื้อต่อการเรียนการสอน แหล่งการเรียนรู้เพียงพอต่อนักเรียน รักษาสื่ออุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ บรรยากาศอบอุ่น ครูและบุคลากรรู้สึกมีส่วนร่วมในการทำงาน

2) พันธกิจของสถานศึกษามีความชัดเจน (A Clear School Mission) (Y_2) หมายถึง ผู้บริหาร ครู และ บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดภารกิจของสถานศึกษา พันธกิจสอดคล้องกับสภาพปัญหาและ ความต้องการของสถานศึกษา

3) ภาวะผู้นำด้านวิชาการ (Instruction Leadership) (Y_3) หมายถึง ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจงาน วิชาการเป็นอย่างดี ส่งเสริมงานวิจัยและการนิเทศการจัดการเรียนการสอน

4) ความคาดหวังที่สูง (A Climate of High Expectation) (Y_4) หมายถึง ผู้บริหารและครูส่งเสริมให้ นักเรียนได้เรียนรู้ในทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็น ครูเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีความ คาดหวังสูงต่อการถ่ายทอดให้นักเรียนบรรลุผลในการเรียนการสอน

5) ความทุ่มเทเวลาในการทำงาน (High Time on Task) (Y_5) หมายถึง บุคลากรทุ่มเทเวลาในการ ปฏิบัติงาน มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ ปฏิบัติงานอื่นนอกจากการสอนและการอบรม

6) การตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน (Frequent Monitoring of Student Progress) (Y_6) หมายถึง ครูปรับปรุงผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนเป็นรายบุคคล ผู้บริหารสนับสนุนให้ช่วยเหลือแนะนำนักเรียนเป็นรายบุคคล รายงานความก้าวหน้าต่อผู้บริหารและผู้ปกครองอย่างต่อเนื่อง

7) ความสัมพันธ์เชิงบวกกับผู้ปกครอง (Positive Home-School Relations) (Y_7) หมายถึง ผู้ปกครองและบุคลากรในสถานศึกษามีความสัมพันธ์ที่ดีมีความเข้าใจซึ่งกันและกัน ส่งเสริมให้ผู้ปกครองสนับสนุนในภารกิจกิจกรรมของสถานศึกษาและช่วยในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ

แบบสอบถามความคิดเห็นตอนที่ 2 และตอนที่ 3 มีลักษณะเป็นแบบจัดอันดับคุณภาพ 5 ระดับตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert's five rating Scale) (Likert, 1961)

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

สร้างกระถางคำถาม ตรวจสอบเครื่องมือวิจัยโดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ด้วยเทคนิค IOC (Index of Item Objective Congruence) เลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC มากกว่า 0.6 ขึ้นไป นำแบบสอบถามความคิดเห็นไปทดลองใช้กับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำนวน 15 แห่ง 30 ฉบับ แล้วนำผลมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (α - Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach, 1984) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.875

เก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยส่งหนังสือขอความร่วมมือไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างช่วยอนุเคราะห์ให้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยใช้วิธีการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์โดยวิธีการลงทะเบียน พร้อมทั้งแนบซองเปล่าและติดแสตมป์ เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามส่งกลับคืนผู้วิจัยโดยตรงทางไปรษณีย์ ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม กรณีได้รับไม่ครบหรือไม่สมบูรณ์ ผู้วิจัยเดินทางติดต่อที่สถานศึกษาเพื่อสอบถามข้อมูลเป็นกรณี ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความสมบูรณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนแล้วได้มีการดำเนินการโดยการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม จัดระเบียบข้อมูลลงรหัส และนำข้อมูลดังกล่าวคำนวณค่าสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบ ได้รับแบบสอบถามคืน 100 ฉบับ จากสถานศึกษา 50 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 83.33 จำแนก ตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งปัจจุบัน และประสบการณ์การปฏิบัติงานในตำแหน่ง โดยหาค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 55 ช่วงอายุของผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุด คือ อายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 46 ระดับการศึกษาที่ตอบแบบสอบถามมากที่สุดคือ ระดับปริญญาโท จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 75 ตำแหน่งของผู้ที่ตอบแบบสอบถามคือ ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 50 และครู จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 50 ประสบการณ์การปฏิบัติงานในตำแหน่ง 1-10 ปี เป็นผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุด จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 55

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตการศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้มัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) มีรายละเอียดตามตารางที่ 2 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตการศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 โดยภาพรวม

(n=50)

ทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. การระดมความคิดและการสืบค้น (X_5)	4.19	0.79	มาก
2. การถ่ายทอดจินตนาการ (X_3)	4.14	0.74	มาก
3. การรับรู้รายละเอียดอย่างถี่ถ้วน (X_1)	4.14	0.85	มาก
4. การสังเคราะห์ (X_6)	4.13	0.75	มาก
5. การเข้าใจความแตกต่างของแต่ละบุคคล (X_2)	4.12	0.86	มาก
6. การเปลี่ยนการทำงานเป็นเหมือนการเล่น (X_4)	4.08	0.81	มาก
รวม (X_{tot})	4.13	0.80	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตการศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.13$, S.D.=0.80) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ใน ระดับมากทุกด้าน โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ การระดมความคิดและการสืบค้น ($\bar{X}=4.19$, S.D.=0.79) การถ่ายทอดจินตนาการ ($\bar{X}=4.14$, S.D.=0.74) การรับรู้รายละเอียดอย่างถี่ถ้วน ($\bar{X}=4.14$, S.D.=0.85) การสังเคราะห์ ($\bar{X}=4.13$, S.D.=0.75) การเข้าใจความแตกต่างของแต่ละบุคคล ($\bar{X}=4.12$, S.D.=0.86) การเปลี่ยนการทำงานเป็นเหมือนการเล่น ($\bar{X}=4.08$, S.D.=0.81) เมื่อพิจารณาจากส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) พบว่า มีค่าอยู่ระหว่าง 0.74 – 0.86 แสดงว่าความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตการศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้มัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตการศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 โดยภาพรวม

(n=50)

ประสิทธิผลของสถานศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ความทุ่มเทเวลาในการทำงาน (Y_5)	4.31	0.62	มาก
2. ความคาดหวังที่สูง (Y_4)	4.28	0.70	มาก
3. พันธกิจของสถานศึกษามีความชัดเจน (Y_2)	4.21	0.74	มาก
4. สภาพแวดล้อมเป็นระเบียบและปลอดภัย (Y_1)	4.18	0.75	มาก
5. การตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน (Y_6)	4.17	0.59	มาก
6. ภาวะผู้นำด้านวิชาการ (Y_3)	4.16	0.81	มาก
7. ความสัมพันธ์เชิงบวกกับผู้ปกครอง (Y_7)	4.08	0.68	มาก
รวม (Y_{tot})	4.20	0.70	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตการศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.20$, S.D.=0.70) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ ความทุ่มเทเวลาในการทำงาน ($\bar{X}=4.31$, S.D.=0.62) ความคาดหวังที่สูง ($\bar{X}=4.28$, S.D.=0.70) พันธกิจของสถานศึกษามีความชัดเจน ($\bar{X}=4.21$, S.D.=0.74) สภาพแวดล้อมเป็นระเบียบและปลอดภัย ($\bar{X}=4.18$, S.D.=0.75) การตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน ($\bar{X}=4.17$, S.D.=0.59) ภาวะผู้นำด้านวิชาการ ($\bar{X}=4.16$, S.D.=0.81) และความสัมพันธ์เชิงบวกกับผู้ปกครอง ($\bar{X}=4.08$, S.D.=0.68) เมื่อพิจารณาจากส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) พบว่า มีค่าอยู่ระหว่าง 0.59 – 0.81 แสดงว่าความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตการศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ได้วิเคราะห์โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product – Moment Correlation Coefficient) ปรากฏผลดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตการศึกษามัธยมศึกษาเขต 1

ทักษะการคิด เชิงนวัตกรรมของ ผู้บริหารสถานศึกษา	ประสิทธิผลของ สถานศึกษา							
	1.สภาพแวดล้อมเป็นระเบียบและ ปลอดภัย (Y ₁)	2.พันธกิจของสถานศึกษามีความ ชัดเจน (Y ₂)	3.ภาวะผู้นำด้านวิชาการ (Y ₃)	4.ความคาดหวังที่สูง (Y ₄)	5.ความทุ่มเทเวลาในการทำงาน (Y ₅)	6.การตรวจสอบความก้าวหน้าของ นักเรียน (Y ₆)	7.ความสัมพันธ์เชิงบวกกับ ผู้ปกครอง (Y ₇)	ภาพรวม (Y _{tot})
1.การรับรู้รายละเอียดอย่างถี่ถ้วน (X ₁)	.638**	.729**	.609**	.602**	.751**	.666**	.653**	.692**
2.การเข้าใจความแตกต่างของแต่ละ บุคคล (X ₂)	.670**	.774**	.656**	.677**	.725**	.659**	.690**	.727**
3.การถ่ายทอดจินตนาการ (X ₃)	.689**	.755**	.699**	.689**	.737**	.722**	.723**	.753**
4.การเปลี่ยนการทำงานเป็นเหมือน การเล่น (X ₄)	.736**	.814**	.730**	.728**	.739**	.774**	.762**	.796**
5.การระดมความคิดและการสืบค้น (X ₅)	.732**	.771**	.704**	.702**	.711**	.730**	.758**	.768**
6. การสังเคราะห์ (X ₆)	.778**	.830**	.760**	.746**	.787**	.820**	.815**	.835**
ภาพรวม (X _{tot})	.735**	.815**	.719**	.717**	.775**	.758**	.764**	.795**

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4 พบว่า ทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร (X_{tot}) กับประสิทธิผลของสถานศึกษา (Y_{tot}) สังกัดสำนักงานเขตการศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง ($r_{xy}=.795^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อพิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร (X_{1-6}) กับประสิทธิผลของสถานศึกษา (Y_{1-7}) สังกัดสำนักงานเขตการศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 พบว่า ทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร ด้านการสังเคราะห์ (X_6) สัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา ด้านพันธกิจของสถานศึกษามีความชัดเจน (Y_{tot}) มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง ($r_{xy}=.830^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร ด้านการรับรู้รายละเอียดอย่างถี่ถ้วน (X_1) กับประสิทธิผลของสถานศึกษา ด้านความคาดหวังที่สูง (Y_4) มีความสัมพันธ์กันต่ำที่สุด มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง ($r_{xy}=.602^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยสามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า ทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 อยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากปัจจุบันผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดได้ตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคม ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเพิ่มพูนความรู้ความสามารถปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง เพิ่มความสามารถในการบริหารงานตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายจากองค์กรอย่างรวดเร็วและถูกต้อง โดยใช้ทรัพยากรบุคคลและอื่น ๆ ที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยผ่านกระบวนการทางการบริหารอย่างมีระบบและทันสมัย ซึ่งสอดคล้องกับบทความทางวิชาการของ สงวน อินทร์รักษ์ (Inrak, 2016: 17-31) ที่ได้กล่าวว่า ทักษะการคิดถือได้ว่าเป็นทักษะที่สำคัญที่สุดที่ช่วยให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้รับความสำเร็จในการบริหาร ทักษะการคิดเป็นต้นทางของทักษะด้านคนที่ต้องใช้ทั้งด้านความรู้เทคนิคต่าง ๆ มาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ เพราะการคิดที่เป็นที่มาของการกระทำทุกอย่างในทุกขั้นตอนของการบริหารและการทำงานผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพจะคิดแบบองค์รวมอย่างสร้างสรรค์ได้นำองค์กรไปสู่เป้าหมายปลายทางได้อย่างสำเร็จและคนรอบข้างมีความสุข วิธีการการคิดแบบนักบริหารต้องคิดกว้าง มองไกล ใฝ่สูง มุ่งความสำเร็จ เช่นเดียวกับผลการวิจัยของอรชร ปราจันท์ (Prajan, 2018: 156-169) เรื่องรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า การบริหารวิธีการแบบนวัตกรรมเพื่อพัฒนาทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมของครูและทักษะการคิดเชิงนวัตกรรม มีผลการประเมินรูปแบบการบริหารแบบนวัตกรรมเพื่อพัฒนาทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมของครู ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่พัฒนาขึ้นมีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติอยู่ในระดับมากและมีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมาก

หากพิจารณาทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 เป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้ด้านการระดมความคิดและการสืบค้น มีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด ซึ่งแสดงได้ว่าการระดมความคิดและการสืบค้นถือเป็นสิ่งสำคัญของทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาได้ตระหนักถึงว่านวัตกรรมส่วนมากไม่ได้สร้างขึ้นได้ด้วยบุคคลเดียว นวัตกรรมมักได้มาจากการแบ่งปันความคิดที่กว้างขวางและไม่มีอคติ ได้รับความร่วมมือด้านการสืบค้น ทำให้เกิดเป็นกระบวนการที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับ ฮันเตอร์ (Hunter, 2013) ที่พูดถึงการคิดเชิงนวัตกรรมไว้ว่า คือการนำความคิดสร้างสรรค์ การกระทำหรือความสามารถในการสร้างสิ่งใหม่หรือพัฒนาสิ่งเก่า ๆ

.....

โดยการคิดเชิงนวัตกรรมสามารถเกิดขึ้นได้ 10 ประการ หนึ่งในนั้นคือต้องทำงานร่วมกับผู้อื่น ช่วยกันคิดจากแหล่งเรียนรู้หลาย ๆ แห่งเพื่อให้นวัตกรรมเกิดประสิทธิผลสูงสุด รองลงมาอีกคือ ด้านการรับรู้รายละเอียดอย่างถี่ถ้วน อาจเพราะผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัด สามารถติดตามสถานการณ์ต่าง ๆ จนเห็นความผิดปกติ วิเคราะห์สถานการณ์ได้อย่างลึกซึ้ง ด้วยความละเอียด พิเคราะห์สิ่งต่าง ๆ ในมุมมองที่แตกต่างกัน ซึ่งทำให้ผู้บริหารได้มาซึ่งมุมมองใหม่และความชัดเจนในสิ่งต่าง ๆ มากขึ้น สอดคล้องกับที่สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา (Bureau of Educational Innovation Development, 2019: Online) กล่าวว่า กระบวนการพัฒนาการทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร มี 4 ขั้น คือ การนำสู่การเรียนรู้, การนำสู่การเปลี่ยนแปลง, การคิดเชิงกลยุทธ์, รวมถึงการนำสู่การคิด ที่การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับบุคคลอื่นจะทำให้ได้แนวคิดหรือวิธีการทำงานใหม่ซึ่งการนำมาประยุกต์ใช้ที่ได้ผลลัพธ์ที่ดีนั้นจำเป็นจะต้องนำผลของการเรียนรู้ที่ได้มาวิเคราะห์ความเหมือนและความต่างเพื่อให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา ลำดับต่อมา ด้านการถ่ายทอดจินตนาการ ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดมีความสามารถในการคิดเป็นรูปธรรมโดยการแสดงข้อมูล เรื่องราวความประทับใจด้วยภาพและคำอุปมาอุปไมย ซึ่งทำให้เข้าใจได้ง่ายและมีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ ลีและเบนซ่า (Lee and Benza, 2015: 43-50) ที่กล่าวว่า ทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร จะต้องประกอบด้วย เนื้อหาพื้นฐาน 3 ประการ คือ การคิด การคิดที่เน้นถึงนักเรียนและการแก้ปัญหา การลงมือทำการเรียนรู้ผ่านการทดลองทำและลงมือทำอย่างจริงจัง ที่สำคัญคือการบอกกล่าวซึ่งการบอกเล่าเรื่องราวต่อบุคคลอื่นต้องมีวิธีการที่ดีชัดเจนเห็นภาพได้ง่ายอย่างเป็นรูปธรรม ลำดับต่อมา ด้านการสังเคราะห์ ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัด สามารถรับมือกับความแตกต่าง ๆ ขณะที่ปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดนวัตกรรม ซึ่งเป็นการคิดและการพิจารณาภาพรวม รวมถึงความคิดเห็นขัดแย้งเพื่อที่จะเปิดโอกาสให้กับทางแนวคิดอื่น ๆ เป็นการคิดโดยแยกปัญหาเป็นส่วน ๆ ทั้งข้อเท็จจริงและสมมติฐาน สามารถพิจารณาความเป็นไปได้และการตัดบางสิ่งออกอย่างมีเหตุผล สอดคล้องกับ เน็ตเวิร์ก เทรนนิ่ง เซ็นเตอร์ (Network Training Center, 2019: Online) ซึ่งกล่าวว่า ทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมจะสำเร็จได้โดยเทคนิค 4D ซึ่งได้แก่ กำหนดเป้าหมาย, พัฒนาทางเลือกใหม่, จัดให้เหมาะสม รวมถึงการตัดสินใจ คือ กลั่นกรองและตัดสินใจ เลือกสิ่งที่ตอบโจทย์ที่สุดและตัดบางอย่างทิ้ง คำนึงถึงการแสวงหาประโยชน์จากสิ่งที่คิดว่ามันจะออกมาในทิศทางไหนตอบสนองได้ดีหรือไม่ ลำดับถัดไป ด้านการเข้าใจความแตกต่างของแต่ละบุคคล ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดให้ความสำคัญและทำความเข้าใจกับประสบการณ์ของแต่ละคน เข้าถึงความรู้และประสบการณ์ของบุคคลต่าง ๆ นำมาประยุกต์ใช้ในงาน เข้าใจผู้รับบริการในแต่ละบุคคล เข้าถึงผู้รับบริการ เข้าใจว่าสิ่งใดเป็นสิ่งสำคัญสำหรับผู้รับบริการ ซึ่งความเข้าใจความแตกต่างแต่ละบุคคลเหล่านี้ได้นำไปสู่ความคิดใหม่ ๆ ในการขับเคลื่อนนวัตกรรมขององค์กร สอดคล้องกับ ศศิมา สุขสว่าง (Suksawang, 2019: Online) ที่กล่าวว่า การคิดเชิงนวัตกรรมต้องเริ่มจากการพัฒนาบุคลากร นวัตกรรม ทำความเข้าใจความแตกต่างของแต่ละบุคคล เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงาน เนื่องจากบุคคลแต่ละคนมีความคิดและประสบการณ์ที่แตกต่างกัน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรนำประสบการณ์เหล่านั้นดึงมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ลำดับสุดท้ายด้านการเปลี่ยนการทำงานเป็นเหมือนการเล่น ถึงแม้คำขวัญของปีนี้ จะจัดอยู่ในลำดับท้ายสุด แต่คำขวัญมีเลขคณิตก็ยังจัดอยู่ในระดับมาก ผู้บริหารในสังกัดสามารถพัฒนานวัตกรรม และมีแนวคิดนอกกรอบบ้าง เพื่อสร้างความแตกต่างใช้ความสนุกสนานบ้าง ซึ่งทำให้เกิดประโยชน์ที่สร้างสรรค์ทำส่งผลให้สถานศึกษาในสังกัดได้รับการยอมรับสอดคล้องกับ พูลพงษ์ พงษ์วิทย์พานู (Pongvithayapanu, 2018: Online) ที่กล่าวถึงการคิดเชิงนวัตกรรมว่า การคิดเชิงนวัตกรรมเป็นกระบวนการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ซึ่งทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของมนุษย์ดีขึ้น นวัตกรรมใหม่จะไม่สามารถสร้างขึ้นได้หากขาดความหลงใหลและความชอบ นวัตกรรม

.....
มักเป็นสิ่งที่ต่างที่แตกต่างกับสิ่งอื่นเสมอ ดังนั้นการกระทำใดที่แตกต่างจากกฎเกณฑ์บ้างมักทำให้เกิดสิ่งใหม่ ๆ
ที่ดีขึ้น

2. ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารและครูในสถานศึกษาในสังกัดร่วมกันพัฒนาวิธีดำเนินงานให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้สถานศึกษามีความก้าวหน้าทันกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไปสามารถดำเนินงานในสถานศึกษาทั้งการบริหารการจัดการเรียนการสอนจนสามารถทำให้นักเรียนส่วนใหญ่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรวมถึงพฤติกรรมที่ดีขึ้น ทำให้ผู้ปกครองพึงพอใจ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปาริฉัตร ช่อชิต (Chotchit, 2012) ที่ศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 พบว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตมากไปหาน้อย ดังนั้นความมีประสิทธิภาพและขั้นตอนการทำงานที่เชื่อถือได้ ความสัมพันธ์ของบุคลากรและทรัพยากร นวัตกรรมและการปรับตัวต่อสิ่งแวดล้อม ตามลำดับ เช่นเดียวกับผลการวิจัยของวราวุธ หมุนโย (Munyo, 2016) เรื่องแนวทางการเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 พบว่า ระดับประสิทธิผลสถานศึกษามัธยมศึกษาในสังกัดมีประสิทธิผลอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทั้งหมด

หากพิจารณาประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 เป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้ด้านความทุ่มเทเวลาในการทำงานมีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุดซึ่งบุคลากรของสถานศึกษาในสังกัดทุ่มเทเวลาในการปฏิบัติงานหรือภารกิจของสถานศึกษา ให้นักเรียนวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การพัฒนาทักษะต่าง ๆ มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ ถึงแม้จะมีงานอื่น ๆ นอกเหนือจากการสอนและการอบรมก็สามารถปฏิบัติงานได้ดี และยังแนะนำสั่งสอนนักเรียนในเรื่องนอกเหนือจากการเรียนได้ ส่งผลให้สถานศึกษาในสังกัดส่วนใหญ่มีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับสอดคล้องกับ วีระยุทธ ชาตะกาญจน์ (Chatakan, 2013) ที่กล่าวว่า การจัดการทางการศึกษาให้เกิดประสิทธิผลกับสถานศึกษานั้นต้องประกอบด้วย 20 ปัจจัย รวมถึงการพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความทุ่มเทในการทำงานในด้านต่าง ๆ ส่วนด้านความสัมพันธ์เชิงบวกกับผู้ปกครอง แม้จะมีค่ามัชฌิมเลขคณิตอยู่ในลำดับน้อยที่สุดแต่ก็ยังมีค่ามัชฌิมเลขคณิตอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ปกครองและบุคลากรในสถานศึกษาในสังกัดมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ผู้ปกครองส่วนใหญ่สนับสนุนในภารกิจและกิจกรรมของสถานศึกษา ให้ความช่วยเหลือในส่วนต่าง ๆ ของสถานศึกษา ร่วมกันพัฒนาผลสัมฤทธิ์และดูแลพฤติกรรมของนักเรียนโดยใช้ช่องทางการประชุมผู้ปกครองซึ่งเกิดขึ้นในทุกภาคเรียนเป็นสื่อกลาง สอดคล้องกับผลงานวิจัยของอมรา เมฆฉาย (Mekchai, 2015) เรื่องพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนใต้ พบว่า ประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนใต้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านมีภาวะผู้นำทางวิชาการ และด้านพันธกิจของโรงเรียนมีความชัดเจนอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านความสัมพันธ์เชิงบวกกับผู้ปกครองอยู่ในระดับมาก

3. ทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 โดยรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ เนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดมีการระดมความคิดเห็นในการทำงาน สามารถรับรู้รายละเอียดต่าง ๆ ถ่ายทอดความรู้ออกมาได้อย่างเป็นรูปธรรม และเข้าใจความแตกต่างของแต่ละบุคคลทั้ง

บุคลากรและผู้รับบริการ ทำให้สถานศึกษาในสังกัดได้รับการยอมรับ ซึ่งทำให้ประสิทธิผลของสถานศึกษาเป็นที่น่าพึงพอใจและมีผลการประเมินอยู่ในระดับที่ดีมาก ดังนั้นสถานศึกษาจะบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่คาดหวังไว้หรือไม่ขึ้นอยู่กับส่วนผลักดันสำคัญส่วนหนึ่งคือ ทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารในด้านต่าง ๆ ในทางเดียวกัน ทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารก็สามารถสะท้อนให้เห็นได้จากประสิทธิผลของสถานศึกษาเช่นเดียวกัน สอดคล้องกับ สุกัญญา แซ่มช้อย (Chamchoy, 2012: 117-128) ที่เขียนบทความวิชาการเรื่อง แนวคิดเชิงนวัตกรรมสำหรับการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ไว้ว่า ทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมซึ่งเป็นทักษะความคิดพื้นฐานในการทำให้เกิดนวัตกรรมในองค์กร รวมทั้งการที่ผู้บริหารใช้นวัตกรรมในการนำองค์กรอย่างมีสร้างสรรค์ ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือของครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อขับเคลื่อนผลลัพธ์ คือ คุณภาพผู้เรียน โดยใช้แนวคิด วิธีการ สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ เทคโนโลยีใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่องก็จะทำให้สถานศึกษาเป็นองค์กรที่ประสบความสำเร็จมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามที่ได้ตั้งไว้

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร ด้านการสังเคราะห์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา ด้านพันธกิจของสถานศึกษามีความชัดเจนมีความสัมพันธ์กันสูงที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถรับมือกับความคิดต่าง ๆ ขณะที่ปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดนวัตกรรมซึ่งเป็นการคิดและการพิจารณาภาพรวม รวมถึงความคิดเห็นขัดแย้งเพื่อที่จะเปิดโอกาสให้กับทางแนวคิดอื่น ๆ เป็นการคิดโดยแยกปัญหาเป็นส่วน ๆ ทั้งข้อเท็จจริงและสมมติฐาน พิจารณาความเป็นไปได้และการตัดบางสิ่งออกอย่างมีเหตุผลได้ ทำให้สถานศึกษาเป็นที่ยอมรับและมีประสิทธิผล สอดคล้องกับแนวคิดของวิสและเลแกรนด์ (Weiss and Legrand, 2011) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารควรนำความคิดและวิธีการในรูปแบบใหม่ ๆ โดยใช้การค้นหาข้อมูล วิเคราะห์และสังเคราะห์ เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์หรือสิ่งที่ชัดเจนเหมาะสมและสามารถใช้งานได้ ซึ่งจะเป็นสะพานนำไปสู่ความสำเร็จได้ และเมื่อพันธกิจของสถานศึกษาที่มีความชัดเจนทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรสามารถดำเนินงานต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็วและตรงจุด ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้ทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมมาบริหารและพัฒนาสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ ศศิประภา ชัยประสิทธิ์ (Chaiprasit, 2010: 60-63) ที่กล่าวว่า การกำหนดทิศทาง วัตถุประสงค์เป้าหมาย พันธกิจ และกลยุทธ์ที่ชัดเจนสามารถพัฒนาองค์กรให้มุ่งสู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรมรวมถึงเสริมสร้างความมุ่งมั่นทุ่มเทของผู้บริหารที่จะใช้การคิดแบบนวัตกรรมให้ถูกจุด ซึ่งจะกระตุ้นให้เกิดนวัตกรรมภายในองค์กรซึ่งทำให้องค์กรประสบความสำเร็จ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. จากผลของการวิจัยพบว่า ทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร ด้านการเข้าใจความแตกต่างของแต่ละบุคคลมีค่าเฉลี่ยเลขคณิตอยู่ในลำดับท้าย ดังนั้นสถานศึกษาจึงควรให้ความสำคัญในด้านการเข้าใจความแตกต่างของแต่ละบุคคลมากยิ่งขึ้น
2. จากผลของการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษาความสัมพันธ์เชิงบวกกับผู้ปกครองมีค่าเฉลี่ยเลขคณิตน้อยที่สุด ดังนั้นสถานศึกษาจึงควรส่งเสริมให้ครูและบุคลากรเห็นความสำคัญในด้านการสัมพันธ์เชิงบวกกับผู้ปกครอง ส่งเสริมให้ครูมีการสื่อสารกับผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอ ทั้งการสื่อสารทางเดียวเช่น จุลสาร วารสาร ฯลฯ และการสื่อสารสองทาง เช่น การพบปะผู้ปกครองทั้งแบบกลุ่มใหญ่และแบบกลุ่มย่อย ดึงให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม เช่น เชิญให้ผู้ปกครองเข้าร่วมประชุมเพื่อร่วมวางแผนการจัดระบบความปลอดภัยและการเรียนการสอนในสถานศึกษา เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดในอื่น
2. ควรศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1
3. ควรศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1

Reference

- Bureau of Educational Innovation Development. (2019). **Innovative Leadership**. [Online]. Retrieved January 3, 2019, from <http://www.trueplookpanya.com/knowledge/content/52233/-edu-t2s1-t2-t2s3->
- Chaiprasit, S. (2010). “Innovative Organization: An Alternative Modern Entrepreneur”. **Executive Journal** 30(2): 60-63. (in Thai)
- Chamchoy, S. (2012). “Concept of Innovation for School Management in the 21st Century”. **Journal of Education Naresuan University** 14(2): 117-128. (in Thai)
- Chatakan, W. (2013). **Management Techniques for Professional Education Administrators**. Bangkok : Chulalongkorn University. (in Thai)
- Chotchit, P. (2012). **Administrator’s Competencies and the Effectiveness of Schools under the Secondary Educational Service Area Office 8**. Master of Education Thesis Program in Educational Administration Graduate School Silpakorn University. (in Thai)
- Cronbach, L. J. (1984). **Essential of Psychological Testing**. New York: Harper & Publisher.
- Education Quality Assurance. (2019). **Internal Quality Assurance**. [Online]. Retrieved January 14, 2019, from <https://spbkk1.sesao1.go.th/year2559/Untitled.pdf>.
- Horth, D. and Buchner, D. (2014). **Innovation Leadership: How to Use Innovation to Lead Effectively, Work Collaboratively, and Drive Results**. San Diego : The Center for Creative Leadership.
- Hunter, S. (2013). **Out Think: How Innovative Leaders Drive Exceptional Results**. Ontario : John Wiley and Sons.
- Inrak, S. (2016). “Effective Thinking Skills of School Administrators”. **Journal of Chandrakasemsarn** 22(43): 17-31. (in Thai)
- Khan, S. (2013). **The One World Schoolhouse**. London : Hodder and Stoughton.
- Krejcie, R. V. and Morgan, D. W. (1970). “Determining Sample Size for Research Activities”. **Educational and Psychological Measurement** 30(3): 607-610.
- Lee, S. K. and Benza, R. (2015). “Teaching Innovation Skills: Application of Design Thinking in a Graduate Marketing Course”. **Business Education Innovation** 7(1): 43-50.
- Likert, R. (1961) . **New Pattern of Management**. New York : McGraw–Hill Book.

-
- Lunenburg, F. C. and Ornstein, C. A. (2012). **Educational Administration: Concepts & Practices**. CA: Wadsworth Cengage Learning.
- Mekchai, A. (2015). **Leader’s Behavior of School Administrator and Effectiveness of School under Bangkok Metropolitan, Southern Krungthon Group**. Master of Education Thesis Program in Educational Administration Graduate School Silpakorn University. (in Thai)
- Munyo, W. (2016). **Guideline to Increase the Effectiveness of Secondary Schools under the Secondary School Educational Service Area 1**. Master of Education Thesis Program in Educational Administration Graduate School Chulalongkorn University. (in Thai)
- Network Training Center. (2019). **Innovative Thinking**. [Online]. Retrieved January 3, 2019, from <http://www.trainingcenter.co.th/blog/141/Innovative-Thinking-from--Problem-to-Prototype-Workshop.html>.
- Phangthai, S. (2016). “School Administrators’ Role in the 21st Century”. **College of Asian Scholars Journal** 6(1): 7-11. (in Thai)
- Pongvithayapanu, P. (2018). **Innovative Thinking**. [Online]. Retrieved August 9, 2018, from <https://pulpong.files.wordpress.com/2014/08/2557-4-innovativethinking-ho.pdf>.
- Prajan, A. (2018). “Administrative Model for Development Teacher’s Innovative Thinking Skills in the Basic Education School”. **FEU Academic Journal** 12(1): 156-169. (in Thai)
- Sanrattana, W. (2013). **A New Paradigm in Education**. Bangkok : Tippayawisut. (in Thai)
- Suksawang, S. (2019). **9 thinking Skills**. [Online]. Retrieved March 29, 2019, from <https://www.sasimasuk.com/16761107/-9-thinking-skills>.
- Weiss, D. and Legrand, C. (2011). **Innovative Intelligence : The Art and Practice of Leading Sustainable Innovation in Your Organization**. Ontario : John Wiley and Sons.